रयत शिक्षण संस्थेचे

" स्वावलंबी शिक्षण हेच आमचे ब्रीद " -कर्मवीर

स्थापना– १९५४

सद्गुरु गाडगे महाराज कॉलेज

कला, विज्ञान व वाणिज्य (कनिष्ठ व वरिष्ठ)

विद्यानगर, कराड पीन-४१५ १२४

जि. सातारा (महाराष्ट्र) पो. बॉ. नं. ३

दूरध्वनी कार्यालय ७१३४६
निवास ७१७९४

संस्थापक :
पद्मभूषण कर्मवीर भाऊराव पाटील डी. लिट्.
प्राचार्य : ई. जी. निकम एम. ए.

संदर्भ क्र ३०८/९७-९८

दिनांक : **१९.४.९७**

" शिफारस प्रमाणपत्र "

श्री. सुहासकुमार वामनराव बोबडे हे या कॉलेजमध्ये सन १९९४–९५ या शैक्षणिक वर्षात एम. फिल [मराठी] पदवी अभ्यास–क्रमासाठी नियमित विद्यार्थी होते. त्यांनी " प्र. के. अत्रे लिखित मृत्युलेखांचा अभ्यास" [हुंदके व समाधीवरील अश्रू या संग्रहाच्या अधारे] या विषयावर डॉ. व. न. कुबेर यांच्या मार्गदर्शनाखाली प्रबंधिका पूर्ण केली आहे. सदर प्रबंधिका एम. फिल पदवी परीक्षेसाठी स्वीकारावी अशी मी शिफारस करतो.

[ई. जी. निकम]
प्राचार्य,
स. गा. म. कॉलेज, कराड.

*** D E C L A R A T I O N ***

It is hereby declared that the work reported in this Thesis is original and has not been previously submitted for any other Diploma in this or any other University.

Prof. Suhaskumar Vamanrao Bobade

प्रा. डॉ. वसंत नरहर कुबेर.
मराठी विभाग प्रमुख.
महिला महाविद्यालय, कराड.
415 110.

✱ प्र मा ण प त्र ✱

श्री. सुहासकुमार वामनराव बोबडे यांनी **'प्र. के. अत्रे लिखित मृत्युलेखांचा अभ्यास' (हुंदके' व 'समाधीवरील अश्रू ')** या संग्रहाच्या आधारे' या विषयावर माझ्या मार्गदर्शनाखाली ही प्रबंधिका त्यांनी स्वतःच पूर्ण केली आहे. ही प्रबंधिका विद्यापीठाच्या **एम. फिल.** पदवीसाठी सादर करण्यास माझी अनुमती आहे. त्यांचे शोध प्रबंधिकेचे काम पूर्णावस्थेत आहे व ती सादर करण्यास काहीही अडथळा नाही याची खात्री मला वाटते.

मार्गदर्शक
डॉ. व. न. कुबेर.

* ऋ ण नि र्दे श *

महाविद्यालयीन अभ्यास करीत असताना इ. 12 वी च्या क्रमिक पुस्तकामध्ये आचार्य अत्रे लिखित 'मृत्यूचे चुंबन घेणारा महाकवी' हा साने गुरुंजीवरील मृत्युलेख अभ्यासण्यात आला व या मृत्युलेखाने माझे मन आकर्षित करुन घेतले. पुढे मराठी विषयाचा बी. ए. व एम. ए. च्या वर्गात अभ्यास करीत असताना. अत्र्यांचे 'मी कसा झालो' हे वाड्.मयीन आत्मशोधन वाचनात आले व एकूणच अत्र्यांच्या व्यक्तिमत्त्वाकडे मी खेचला गेलो.

या प्रबंधिकेमध्ये 'प्र. के. अत्रे लिखित मृत्युलेखांचा अभ्यास' करीत असताना 'मृत्युलेख' ह्या वाड्.मय प्रकाराबद्दल मी माझ्या परीने विवेचन केले असून 'मृत्युलेख' ह्या वाड्.मय प्रकारचे मूळ शोधण्याचा काहीसा प्रयत्न केला आहे. आचार्य अत्र्यांच्या बहुरंगी व्यक्तिमत्त्वाचा आढावा घेऊन 'हुंदके' व 'समाधीवरील अश्रू' ह्या अत्रे लिखित मृत्युलेखसंग्रहातील मृत्युलेखांच्या अनुषंगाने अत्र्यांच्या मृत्युलेख लेखनाचे विशेष, शैली व निराळेपण यांचा सविस्तर अभ्यास केला आहे.

सदर विषयाचा एम. फिल. प्रबंधिकेच्या निमित्ताने अभ्यास करताना या प्रबंधिकेचे मार्गदर्शक व माझे सहकारी डॉ. वसंत नरहर कुबेर, त्याचप्रमाणे महिला महाविद्यालयाचे प्राचार्य अ. रे. डिसूझा यांचे मोलाचे मार्गदर्शन लाभले. डॉ. म. बा. जोशी, सद्गुरु गाडगे महाराज महाविद्यालयाचे मराठी विभागप्रमुख डॉ. कन्हैया कुंदप यांच्याशीही वेळोवेळी केलेल्या चर्चा व त्यांचे लाभलेले मार्गदर्शन मोलाचे ठरले. ग्रंथपाल दि. मु. शहा यांनी संशोधनासाठी ग्रंथ उपलब्ध करुन दिले. त्याचप्रमाणे माझे वडील तीर्थरुप दादा श्री. वामनराव बोबडे हे अत्र्यांच्या 'मराठा' पत्राचे वाचक होते. या विषयाच्या अनुषंगाने त्यांच्याशीही वेळोवेळी केलेल्या चर्चांचा संशोधनासाठी लाभ झाला आहे. तसेच सौ. आई, पत्नी सौ. लता, बंधू चि. संजय, सौ. शोभा व कन्या कु. युगंधरा यांचे प्रबंधिकेस अनामिक पण मोलाचे सहकार्य झाले आहे. प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष झालेल्या सर्वांच्याच सहकार्याबद्दल मी कृतज्ञ आहे.

धन्यवाद ।

प्रा. सुहासकुमार वामनराव बोबडे.

मराठी विभाग, महिला महाविद्यालय, कराड.